

2015

DEMOS
HELSINKI

Kymmenes vuosi, kaikkien aikojen menestyksekkäin.

DEMOS HELSINKI

2 founders

2 offices since 2005

100's of news pieces

216 blog posts

48
publications
(16 in English)

(over)
2100 PDF pages
of publications online

(almost)
**450 key-
notes**

(over)
250
**work-
shops**

(with more than)
3750
participants

7 innovation
camp
(around)
550 campers

(probably more than) **3 057 950 of post-its**

45 projects | **11 international projects**

City / Climate Change / Foresight / Participation / Sustainable Lifestyles / Well-being

53 partners (municipalities, NGO's, companies, universities, government offices)

21 employees

84
interns

72
alumni

15
board members

5190 Facebook group members

2098 Twitter followers
811 tweets

top 10 Demos Helsinki cities according to 2015 web traffic

1 Helsinki	6 Los Angeles
2 New York	7 Toronto
3 Espoo	8 Chicago
4 London	9 Stockholm
5 Tampere	10 Turku

83 chairs in the office Friday's Skumppa tradition

472,603 total website traffic in 2015
163,235 total website traffic in 2014

Työntekijöiden katsaus vuoteen 2015

Demos Helsinki on perustettu edistämään yhteiskunnallista muutosta. Meitä työntekijöitä ajaa eteenpäin halu kehittää ratkaisuja ihmiskunnan tulevaisuuden suuriin haasteisiin.

Tähän vuosikertomukseen on koottu katsaus tavoista, joilla teemme yhteiskunnallista muutosta. Mukana ovat myös saavutukset, joista olemme kaikkein ylpeimpiä.

Myös vuonna 2015 meille tärkein asia oli se, että saimme aikaan positiivista vaikutusta yhteiskunnassa. Demos Helsingin kehitys ja kasvu organisaationa ovat meille vasta toissijainen tavoite. Uskomme kuitenkin, että isompi Demos Helsinki saa aikaan enemmän vaikutuksia kuin pieni.

Vuoden 2015 tuloksia tarkastellessa voi olla varma, että molemmat asiat menivät eteenpäin. Demos Helsinki kasvoi ensimmäistä kertaa yli 20 työntekijän organisaatioksi. Liikevaihto ylitti ensimmäistä kertaa miljoonan euron rajan. Yritysten strategiakonsultointiin erikoistunut tytäryhtiömme Demos Effect kasvoi omin avuin pärjääväksi ja kasvavaksi yhtiöksi. Teimme myös historian ensimmäiset yrityskaupat, kun Avanto Helsinki tiimeineen liittyi osaksi porukkaamme.

Demos Helsinki on ajatushautomomo. Olemme taitavia synnyttämään ja kiteyttämään ajatuksia yhteiskunnan muutoksesta. Tämä ei kuitenkaan riitä: ajatukset tai edes niiden synnyttämä ymmärrys eivät yksin saa aikaan muutosta. Siksi tarvitaan välineitä, joilla ymmärrys jalostuu toiminnaksi ja ihmiset saadaan mukaan. Demos Helsingin vuosikertomus 2015 esittelee niitä välineitä, joilla tämä tapahtuu.

Ai niin. Vuonna 2015 Demos Helsinki täytti kymmenen vuotta. Syyskuussa pidetyt synttärijuhlat, joita juhlittiin teemalla #yhdessä, keräsivät lähes tuhat vierasta. Takakannesta löytyy kuvakollaasi juhlista ja viereiseltä sivulta numeerinen yhteenveto kymmenestä vuodestamme. Kuvien ihmisten ilmeet kertovat tärkeimmän: juhlien tunnelma oli erityinen ja on tuskin aivan väärin sanoa, että kymmenvuotiaista Demos Helsinkiä juhlittiin todellakin paikallaolijoiden yhteisenä saavutuksena.

Uskomme, että ratkaisut löytyvät, kun opimme vielä nykyistä paremmin yhdistämään erilaisten ihmisten erilaisia kykyjä -- tekemään asioita yhdessä.

Demos Helsingin työntekijät

Demos Helsingin tärkeimpiä saavutuksia 2015

1 Demos Helsingin kehittämä **Design for Government** -toimintamalli otettiin käyttöön valtioneuvostossa. Samaan aikaan kokeilujen hyödyntäminen politiikan teossa nostettiin hallitusohjelmaan.

2 **Cleantech takes over consumer markets** -raportti käynnisti rahoituksen suuntaamisen kuluttaja-cleantechille Tekesissä ja Sitrassa.

3 **Ten Nordic Principles for a Hyperconnected Planet** -blogikirjoitus demoshelsinki.fi-sivustolla sai yli 110 000 lukijaa. Myös useat muut kirjoitukset saivat kymmeniä tuhansia lukijoita.

4 Demos Helsinki oli toteuttamassa Helsingin yliopistolle **Helsinki Challenge** -haastekilpailua, jossa 20 tutkijatiimiä loi Suomen oloissa kokonaan uudenlaisen tavan jalostaa tutkimusta yhteiskunnallisiksi ratkaisuuksi.

5 Demos Helsinki kehitti **Y-Säätiölle** kohtuuhintaisen urbaanin vuokra-asumisen palvelukonseptin, joka otetaan käyttöön tuhansissa Y-Säätiön omistamissa asunnoissa jo vuonna 2016.

6 **Demos Effect** käynnisti SOK:n kanssa **Kera Challenge** -prosessin, jossa espoolaisen rautatieaseman ympärillä sijaitsevalle teollisuusalueelle rakennetaan uudenlainen kaupunginosa.

Demos Helsinki highlights 2015

Tammikuu

Peloton Smart Retro Innovation Camp Tukholmassa

Helmi-
kuu

Ennakointikoulutus Tansanian valtionhallinnolle Dar es Salaamissa

Can Strong Foresight Orientation Make a Nation Successful? -blogikirjoitus kerää yli 70 000 lukijaa

Maalis-
kuu

Helsinki Challenge -haastekilpailun Impact Camp 20 tiedetiimille

Smart Retro -ohjelman puitteissa testataan 15 uutta kaupunkipalvelua Lahdessa ja Tukholmassa

Touko-
kuu

Demos Helsingin uuden toimiston tupaantuliaiset

Terveys 2050 -skenaarioraportti julkaistaan

Rakennusalan yritysten kanssa järjestetty Peloton Club Construction kokoaa ennätysyleisön resurssiviisaiden startupien vertaiskiihdyttämön klubi-iltaan

Kesä-
kuu

Euroopan laajuisen Climate Launchpad -kilpailun Suomen finaali

Tuuli Kaskinen osallistuu tasavallan presidentin koollekutsumaan Kultaranta-keskusteluun

Valtioneuvoston kanslian tilaama Design for Government -raportti julkaistaan

Heinä-
kuu

Internet of no things -seminaari Almedalsveckanilla Ruotsin Visbyssä

Ten Nordic Principles for a Hyperconnected Planet -blogikirjoitus kerää yli 100 000 lukijaa.

Elo-
kuu

Flow Talks: Urban Life -tapahtuma Flow-festivaaleilla

Syys-
kuu

Demos Helsingin 10v -juhlat

Y-lab-yhteiskehittämistyöpajoissa luonnostellaan kohtuuhintaisen urbaanin asumisen konseptia. Demos Effect järjesti RYM oy kanssa työpajan rakennetun ympäristön tulevaisuuden liiketoimintamalleista.

Loka-
kuu

Demos Effect etsii työeläkeyhtiö Varman kanssa ratkaisuja työn murrokseen.

Marras-
kuu

Nordic Built Cities Challenge -matchmaking Tukholmassa

Nordic Cities Beyond Digital Disruption -raportin julkistus Tukholmassa

The Future as seen through the Garden and the Streets -skenaarioraportin julkistus Slushissa

Joulu-
kuu

Urbaanin kohtuuhintaisen asumisen konsepti esitellään Y-säätiön 30-vuotisjuhlassa

Seuraava tuottavuusloikka kytee yhdessä tekemisessä

**Yhteiskehittäminen on valtava tuotantovoima,
jonka mahdollisuuksiin kannattaa herätä. Myös siihen,
että se rikkoo aina jotain.**

Joona Raudaskoski (CC BY-NC-SA 2.0)

Yhteiskehittäminen on aktiivista kuuntelemista ja toisten ideoiden päälle rakentamista.

Huippusijainnilla tehokkaita neliöitä, hehkuttaa asuntoilmoitus pikkukotia. Laadukkaasta asunnosta on matkaa vielä laadukkaaseen asumiseen. Seinät ja sijainti pelkästään tekevät harvaa onnelliseksi.

Laadukas asuminen on hyvää elämää: lepoa, rauhaa, ruoanlaittoa, ehkä joskus etätöiden tekoa ja harrastamista mutta ennen kaikkea naurua ja nautiskelua ihmisten kanssa.

Ei siis pitäisi olla uutinen, että asuntoja ja asumista kannattaa suunnitella yhtä aikaa ja asukkaiden kanssa yhteistyössä.

Näin ei insinöörien Suomessa ole perinteisesti ollut.

Y-säätiö on viimeiset 30 vuotta poistanut asunnottomuutta Suomesta tarjoamalla kohtuuhintaisia vuokratoteja. Juhlavuotensa kunniaksi Y-säätiö päätti päivittää näkemyksiään siitä, mitä asuminen on ihmisten elämässä, ja pyysi Demos Helsinkiä kehittämään kanssaan kaupunkilaiseen elämäntapaan sopivan vuokra-asumiskonseptin. Syntyi Y-lab, jonka tavoitteena oli löytää uusia asumisen ratkaisuja, joissa pääasiassa eivät ole tehoneliöt vaan myös ihmisten elämänlaatua parantava toiminta.

Muutosta, joka syntyy vain yhdessä

“Ihmisten vapaa yhteistoiminta määrittää aikaamme samalla tavalla kuin teollinen tuotanto määritti edelliset sata vuotta”, sanoo Demos Helsingin yhteiskehittämistä johtava **Outi Kuittinen**.

Yhdessä kehittäminen on Kuittisen mukaan uusi tuotantovoima, jonka mahdollisuuksiin kannattaa herätä.

“Ihmiset osaavat valtavasti erilaisia asioita. Seuraava tuottavuusloikka on se, että opimme paremmin toimimaan toistemme kanssa ja yhdistämään osaamistamme”, Kuittinen jatkaa.

Demos Helsinki on Suomen johtava yhteiskehittämisprosessien suunnittelija ja toteuttaja, joka hyödyntää menetelmän parhaita käytäntöjä kaikissa hankkeissaan.

Yhteiskehittäminen (eng. co-creation) on suunnittelua, jossa tuodaan joukko tavoitteen kannalta keskeisiä ihmisiä tuottamaan ratkaisuja yhteiseen merkittävään ongelmaan. Tuloksena syntyy erilaisia näkökulmia yhdisteleviä ratkaisuja, jollaisia kukaan ei olisi yksin saanut aikaan.

Esimerkiksi Y-säätiön ja Demos Helsingin Y-lab kokosi yhteen asumisesta kiinnostuneita laajalti asukkaista ministeriöiden virkamiehiin ja AMK-opiskelijoista startup-yrittäjiin.

Yhdessä kehittämisen löytyi asumisen, työnteon ja vaikuttamisen uusia, asukaslähtöisiä toimintamalleja vuokra-asumiseen.

Demos Helsingin tehtävä oli muotoilla yhteiskehitysprosessin vaiheet ja tuoda yhteen oikeat ihmiset, jotka pystyivät antamaan kuhunkin kohtaan tarpeellisen osaamisen - ja joilla itsellään oli jokin intressi asiaa kohtaan.

Selkeät tavoitteet motivoivat osallistujia

Tervetuloa työpajaan -kutsuja satelee asiantuntijoiden sähköposteihin harva se päivä. Hyvä niin, sillä työpajat ovat yhteiskehittämisen keskeinen väline. Työpajoihin kootaan yhteen parhaimmat asiantuntijat liittyen kehityksen kohteeseen, kuten esimerkiksi asumiseen. Ihmisten kasvotusten tapahtuvassa dialogissa kehittyi erilaisia näkökulmia yhdisteleviä ideoita, jotka saadaan sopivasti ohjatulla työskentelyprosessilla jalostettua ja dokumentoitua. Lyhyessä ajassa syntyy parhaassa tapauksessa tukku lähes valmiita ratkaisuehdotuksia, joita päästään nopeasti tilaisuuden jälkeen toteuttamaan.

“Yhteiskehittämisen tavoite pitää olla kaikille olennainen, jotta työ motivoi osallistujia”, sanoo Outi Kuittinen.

Demos Helsingin tutkijat pyrkivät ennen työpajakutsujen lähetystä tunnistamaan aina yhteisen nimittäjän, joka yhdistää kaikkia työpajaan kutsuttavia. Demos Helsingin vahvuus on taito tuoda yllättäviä tahoja yhteen

ja saada heidät toimimaan tuloksekkaasti yhdessä.

Y-labiin ei kutsuttu ketään suunnittelemaan Y-säätiön uusia asumiskonsepteja vaan kehittämään urbaania kohtuuhintaista asumista. Aihe koskettaa niin pienyrittäjiä, isoja rakennusyhtiöitä kuin kaupunkisuunnittelijoitakin Suomessa.

“Kukaan ei halua työpöydälleen lisää työtä, joten työpajoissa pitää edistää osallistujien omia päämääriä heidän työssään”, Outi Kuittinen sanoo.

Jälkeenpäin asiat eivät ole enää entisellään

Yhteiskehittäminen on muutosjohtamista.

“Kun kehitetään jotain uutta ja erilaista, se rikkoo väistämättä jotain vanhaa. Silloin ihmisiä pitää valmistaa muutokseen ja tukea eteenpäin, kun uudet ideat mylläävät vanhoja tapoja uusiksi”, Kuittinen sanoo.

Yhteiskehittämisestä seuraa aina toimintaa. Kuuden Y-lab-työpajan ja 130 ihmisen panoksen tuloksena syntyi kohtuuhintaisen ja urbaanin asumisen konsepti, jonka pohjalta rakennetaan tulevana vuosina 2 500 kotia. Niissä viihtyisät pyykkituvat, yhteiset olohuoneet ja lainattavat kodinkoneet ja työkalut lisäävät naapuruston sosiaalisuutta. Ne vähentävät tarvetta omistaa ja tekevät urbaanista asumisesta kohtuuhintaista ja laadukasta.

Lue lisää: TANZICT – Foresight as a complementary approach to planning ja

www.m2kodit.fi

Yhteiskehittämisen työkirja

Yhteiskehittämisessä yhteiset viitekehykset ruokkivat uuden luomista. Kuvassa Y-Lab hankkeen viitekehys, urbaani asuminen palveluna.

Janne Aikio (CC BY-NC-SA 2.0)

Työpajojen pitää luoda arvoa osallistujilleen. Ensimmäinen askel arvon löytymiseen on usein yhteinen into.

Mikä juju työpajoissa on osallistujille?

Yhteiskehittämistyöpajoja järjestetään, koska ne luovat arvoa järjestäjälle mutta myös osallistujille ja yhteiskunnalle. Työpajakutsuun myönteisesti vastaavat tyypillisesti ne, jotka arvioivat hyötyvänsä tai muuttavansa yhteiskuntaa osallistumisellaan. Miten eri ryhmät hyötyvät osallistumisesta yhteiskehittämisestä?

Palveluiden ja ratkaisujen potentiaaliset käyttäjät ja

yhteiskunnalliset aktiivit. Heidän tarpeensa ja näkemyksensä tulevat osaksi suunnitteluprosessia. Samalla koko osallistujajoukon ymmärrys yhteiskunnallisesta haasteesta ja sen ratkaisusta kirkastuu ja sitä voidaan edistää yhdessä myös muilla foorumeilla.

Yritykset, startupit ja julkinen sektori. Organisaatiot pääsevät testaamaan ratkaisujaan ihmisten kanssa. Samalla syntyy kumppanuuksia ennestään tuntemattomien tahojen välillä. Esimerkiksi startup-yrittäjän ja viranomaisen yhteistyöllä syntyy näkemys toimialan kehityssuunnista ja monipuolisia ratkaisuja sääntelyn ja tukien kehittämiseen.

Tutkijat ja muut asiantuntijat. He pääsevät osoittamaan asiantuntemuksensa relevanssia ja toteuttamiskelpoisuutta uusissa konteksteissa. Oman asiantuntijuuden sovellettavuus kehittyy ja arvostus nousee yhteistyössä muiden kanssa. Yhteistyö saattaa synnyttää myös työmahdollisuuksia tai kumppanuuksia tutkimushankkeisiin.

Työn tilaaja tai tapahtuman koollekutsuja. Ratkaisusta tulee paremmin tulevaisuuden käyttäjäryhmän tarpeita vastaava, kun käyttäjät, asiantuntijat ja kehittäjät osallistuvat suunnitteluun. Samalla voi löytyä kumppaneita, joiden kanssa pääsee nopeasti eteenpäin uuden ratkaisun toteuttamisessa.

Onnistunut kokeilu johtaa aina oppimiseen

Kokeilujen toivotaan ketteröittävän hallinnon kehittämistä ja parantavan poliittisten päätösten laatua.

Zagros Hatami (CC BY-SA 2.0)

Kokeilujen rakentamisessa tärkeää on kriteerien määrittäminen.

Britit jättivät vuosittain maksamatta jopa noin kahdeksan miljardia puntaa velkoja valtiolle.

Paikallinen verokarhu päätti kokeilla piristysikö maksuaktiivisuus jos kirjeiden sanotusta muutetaan. Puntia alkoi kiestä välittömästi kokeilun alettua verottajan kassaan. Miljoonia kertyi jo muutamassa viikossa.

Hallinto ympäri Eurooppaa kohtaa suuria paineita uudistua. Maailma rakenteiden ympärillä muuttuu niin nopeasti, että entiset hallinnon suunnittelun työkalut toimivat huonosti maanosassa, jota kurittaa pitkittyvä talouskriisi ja muovaa uusiksi digitalisaatio ja niukkenevat resurssit.

Kokeilut ovat yksi harvoista tulevaisuuteen suuntautuvista hallinnon aloitteista, johon liittyy myönteisiä odotuksia ja mahdollisuuksia ympäri Eurooppaa. Iso-Britannian verokokeilussa uutta oli valjastaa käyttäytymistieteellinen tieto ihmisen käyttäytymisestä hallinnon kirjeiden muotoiluun. Tukena oli hallituksen Behavioural Insights Team.

Satakunta kokeilua on jo käynnissä

Suomen hallitusohjelmaan kirjattiin keväällä 2015, että tulevalla hallituskaudella

otetaan käyttöön kokeilukulttuuri.

Liikehdintää on jo lupaavasti. Liikenne- ja viestintäministeriön alaisuudessa on käynnissä ja suunnitteilla satakunta liikennekokeilua, ja ympäristöministeriö on ollut tukemassa ja käynnistämässä kymmeniä vihreän talouden kokeiluja.

Demos Helsinki kulkee kokeiluasettelmiä ja -menetelmien kehityksen etujoukoissa. Design for Government -hankkeessa luotiin valtionhallinnolle toimintamalli, jolla käyttäytymisperusteista tietoa voidaan hyödyntää ohjauksen suunnittelussa. Ensin mallissa tunnistetaan ohjausta vaativa ongelma, kuten vaikka se, että ihmiset eivät maksa verovelkojaan. Sen jälkeen asetetaan tavoite, ja tehdään katsaus aiempaan tutkimukseen ja jo tehtyihin kokeiluihin. Jos näyttöperusteista tietoa ei ole tarpeeksi, toteutetaan kokeilu, jossa sitä saadaan. Tietoa käytetään päätösten valmistelussa.

“Toimintamalli yhdistää kokeilut ja ymmärryksen ihmisen käyttäytymisestä yhteiskunnan kehittämiseen ja päätöksentekoon”, summaa Demos Helsingin tutkija **Mikko Annala**.

Ei voi vain lähteä kokeilemaan

Demos Helsingissä kokeiluilla tarkoitetaan toimintatapaa, jossa asioiden testaaminen johtaa oppimiseen - onnistui kokeilu tai ei. Kokeilut ovat väliaikaisia asetelmia, jotka mahdollistavat toimenpiteiden, kuten säädösten ja palveluiden, testaamisen ja asteittaisen kehittämisen ennen päätöstä laajemmasta käyttöönotosta. Palvelu, tuote tai politiikka-aloite muokkautuu vasta kokeilussa kohti lopullista muotoaan.

Demos Helsingin osaamisen ydin on yhteiskunnallisten ongelmien jäsentämisessä, kokeiluaselmien luomisessa ja kehitysprosessien tukemisessa. Kytämme kokeilut laajempiin tavoitteisiin ja päätöksentekoon siten, että parhaat opit ja hyödyt saadaan laajasti käyttöön.

“Lähdemme siitä, että ei voi vain lähteä kokeilemaan, vaan kokeiluasetus syntyy esiselvitysten pohjalta. Meillä on myös tarkat kriteerit kokeilujen tuloksille. Lopuksi aina punnitaan, mitä opittiin ja miten edetään”, sanoo Demos Helsingin toiminnanjohtaja **Tuuli Kaskinen**.

Kokeilujen pitää aina johtaa oppimiseen

Yhteiskunnallisia kokeiluja on toki tehty aikaisemminkin. Kansanterveyden edistämishanke Pohjois-Karjala-projektia ja neuvolan syntyä voidaan pitää kokeiluina.

Mikä sitten erottaa perustulokokeilun ja muut suunnitteilla olevat kokeilut edellä mainituista?

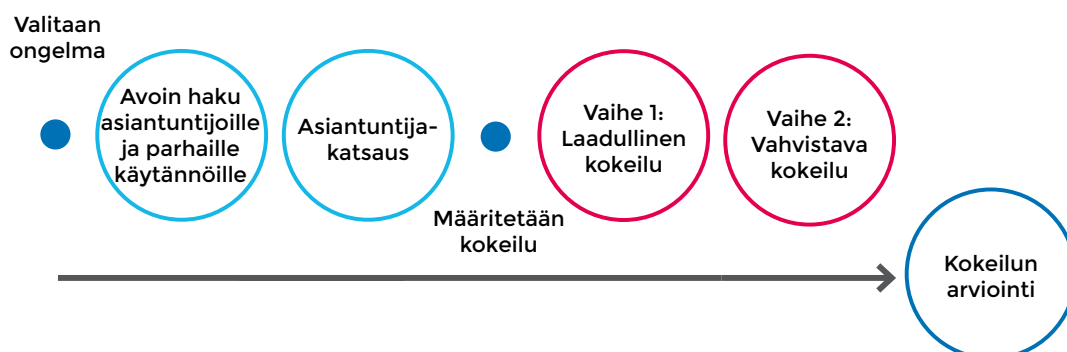
“Pyrimme luomaan kokeilukulttuuria, jolla kokeiluja voidaan toteuttaa vertailukelpoisemmin ja systemaatisemmin. Kokeiluista on eniten yhteiskunnallista hyötyä, kun ymmärretään, miten hallinto oppii niistä parhaiten, eli miten tulokset päätyvät kansalaisia paremmin hyödyttäväksi ohjaukskeinoiksi”, Kaskinen sanoo.

Kokeilemalla esimerkiksi Kelan professori **Olli Kankaan** ehdottamaa perustulomallia saadaan ensi vuonna arvokasta tietoa siitä, miten tuki vaikuttaa ihmisten käyttäytymiseen. Perustulokeskustelu kun menee nopeasti ihmiskuvaan, laiskistaako vai aktivoiko perustulo ihmisiä työntekoon.

“Kokeilusta saatava tieto ihmisten käytöksestä toivottavasti hillitsee perustulokeskustelun politisoitumista, kun on dataa, johon vedota pelkästään uskomuksilla argumentoinnin sijaan”, Kaskinen summaa.

Lue lisää: Design for government -kokeiluilla ihmislähtöistä ohjausta -raportti

Design for Government -mallissa kuvattu kokeiluprosessi.

Glen Forde (CC BY-NC-SA 2.0)

Käyttäytymisperusteinen tieto parantaa ohjauskeinojen vaikuttavuutta.

Ihmislähtöinen ohjaus perustuu käyttäytymisperusteisen tiedon hyödyntämiseen

Design for Government -projektissa kehitellyn toimintamallin avulla yhteiskunnallista ohjausta voidaan tehdä aiempaa ihmislähtöisemmin. Yhteiskunnallisia ongelmia pystytään ratkaisemaan paremmin, kun niihin kehitettävissä ratkaisuihin hyödynnetään tutkimustietoa ihmisen käyttäytymisestä. Toimintamallin tilasi valtioneuvoston kanslia. Kehitetyn toimintamallin hyödyt ovat:

- Ohjauskeinojen vaikuttavuus paranee, kun käyttäytymisperusteista tietoa hyödynnetään aikaisempaa tehokkaammin.
- Olemassa olevia hyviä käytäntöjä esimerkiksi muista maista tai toisilta aloilta pystytään paremmin löytämään, hyödyntämään ja monistamaan, kun niiden etsimiseen on selkeä malli.
- Julkiselle sektorille kertyy käyttäytymisperusteisen tiedon hyödyntämiseen liittyvää osaamista.
- Ohjauskeinoja kehitetään yhdessä kansalaisten kanssa. Kansalaisten vaikutusmahdollisuudet kasvavat ja luottamus hallintoon vahvistuu.

Kaupungit taipuvat hyvin testialustoiksi tulevaisuuden palveluille

---

Smart Retrossa joukko pohjoismaalaisia kaupunkeja ja yrittäjiä kokeili, miten arjen digipalvelut ja vanha rakennettu ympäristö toimisivat paremmin yhteen. Käytännön kokeilut loivat yhteistä visiota alueiden tulevaisuuksista.

Alekski Neuvonen (CC BY-NC-SA 2.0)

Sesonkiluonteista konttiin sijoitettua pyöräkorjaamoa testattiin Stockholmsheimin ja Bonne Mécaniquen yhteistyönä Tukholman Bagarmossenissa osana Smart Retro -testialustaa.

Kuvittele eloisa, resurssiviisas pohjoismainen kaupunki, jossa kestävä ja älykkäät palvelut on integroitu saumattomasti olemassa olevaan infrastruktuuriin. 60-luvulla rakennetun ostoskeskuksen kioskin tilalta löytyy nettiruokakaupan noutopiste. Asuinalueella toimii aktiivinen verkkopalvelu, jossa ihmiset lainailevat toisilleen niin tehosekoittimia kuin toistensa aikaa pieniin askareisiin. Ostarin kulmalta löytyy yhteiskäyttöautojen vaihto- ja latauspiste.

Tällaiset asuinympäristöt siintävät tulevaisuudessa, johon otti varaslähdön Demos Helsingin pohjoismainen Smart Retro -ohjelma. Se toteutettiin vuosina 2014–2016.

Miksi tulevaisuuskuva ei ole vielä totta? Siksi että bitit ja atomit eivät ole vielä löytäneet toisiaan pohjoismaisissa lähiöissä.

“Ihmisten ajankäyttö ja kulutus ovat siirtyneet bittien maailmaan. Miksi siihen ei voisi kytkeytyä paremmin myös olemassa oleva infrastruktuuri?” Kysyy Demos Helsingin tutkimusjohtaja **Alekski Neuvonen**.

Merkittävä osa suomalaisista asuu rakennuksissa, jotka rakennettiin reilusti aikaa ennen Tori.fi:tä ja ruoankotiinkuljetuspalvelu Woltia.

Kokeilut luovat ymmärrystä tulevaisuuden kulutustottumuksista

Smart Retro otti haasteen vastaan ja lähti rakentamaan siltaa fyysisen ympäristön ja resurssiviisaiden digitaalisten palveluiden välille. Miten uinuvan ja harmaan lähiön palvelut voisivat olla jotain muuta kuin lähiöbaari ja neljän kilometrin päässä oleva laatikkomarketti?

Kahden vuoden aikana Demoksen johtama kahdenkymmenen toimijan konsortio tutki ja kokeili, miten uudistamista odottavista kaupunginosista voidaan tehdä vetovoimaisempia sekä kaupunkilaisten että elinkeinoelämän näkökulmasta.

Lahti, Tukholman Bagarmossen ja Oslon Kvadraturen toimivat Smart Retrossa testialustoina, joissa uusia ratkaisuja pilotoitiin käytännössä. Testialustat auttoivat rakennusliikkeitä, kaupunkia, kauppoja ja startup-yrityksiä oivaltamaan, miten kokeilut, yhteiskehittäminen ja ennakointi limittyvät, kun kehitetään digitaalista ja fyysistä maailmaa yhdistäviä palveluita.

Osallistujat tapasivat muutaman päivän innovaatiolleireillä, joissa oli aikaa kehittää ideoita eteenpäin yhdessä epätyypillisten kumppaneiden kanssa. Lahtelainen

K-citymarket-kauppias oivalsi, että startup-yhteistyö on hyvä tapa kokeilla ennakkoluulottomasti uusia ja vaikeita asioita ja nähdä, mistä asiakkaat kiinnostuvat.

Kaupungeista tulevaisuuden testaamisen ammattilaisia

Intoa kehittää kaupungeja ja uusia palveluita niihin löytyi niin kokeneista virkamiehistä kuin hiljattain perustetuista startup-yrityksistäkin. Smart Retroon haki yli kuusikymmentä resurssitehokkaita palveluita tarjoavaa startup-yritystä kuudesta maasta. Mukaan valikoitui muun muassa perinteisistä vesikiertopattereista älykkäitä lämmitysjärjestelmiä kehittävä suomalainen Fourdeg ja taakkapyörien yhteiskäyttöjärjestelmiä rakentava ruotsalainen Enskede Lådcyklar.

Kaupungeilla ja kunnilla on vähän omia keinoja tehdä yksin ostoskeskuksista ja asunto-alueista elinvoimaisia. Palveluita tuottavat yritykset taas ovat monien epäselvien sääntöjen ja lupakäytäntöjen armoilla. Usein nekin turvautuvat vanhoihin ja moneen kertaan nähtyihin ratkaisuihin sen sijaan, että tarttuisivat ihmisten uusiin tarpeisiin ja teknologian tarjoamiin mahdollisuuksiin.

Perinteisesti kaupunkikehittämisen ongelma on ollut se, että uusia asioita ei ole osattu testata kevyesti ilman raskasta valmistelua. Startupeille taas on usein vaikeaa päästä testaamaan ideoita oikeiden käyttäjien kanssa osana kaupunkiympäristöä.

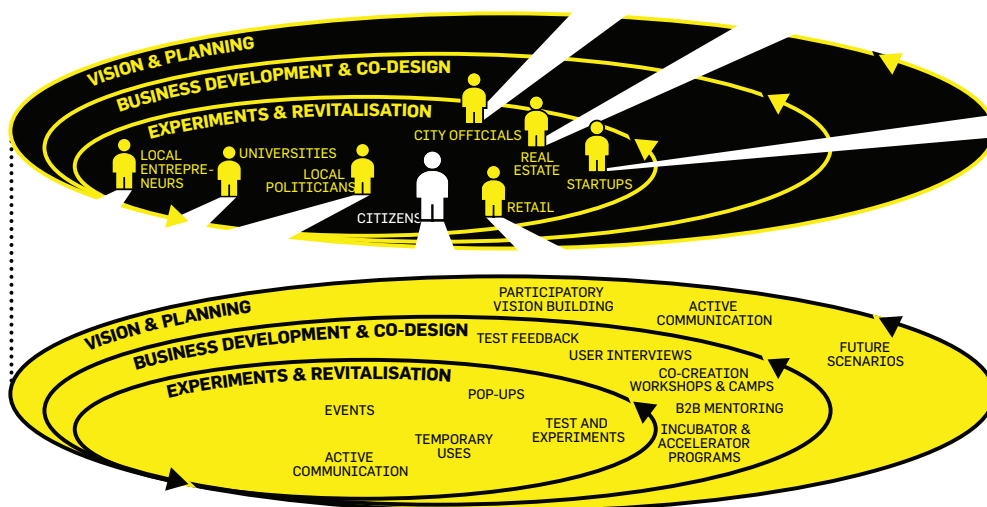
Voimia kannatti siis yhdistää. Kaupungit voisivat nähdä itsensä uudessa roolissa monitoimijaisen yhteisyyden fasilitoijina ja sille fyysisen alustan tarjoajina.

Demoksen rooli Smart Retro -hankkeessa oli toimia kaupungeja muuttavien ilmiöiden sanoittajana ja yhteisen vision kättilönä. Viranomaisten ja yritysten välille syntyy harvoin heti yhteistä kieltä, eli tapaa käsitteellistää jaettua mielenkiinnon kohdetta.

“Niin kauan kuin visio on etäinen, sen toteuttamiselle ei löydy keinoja. Testialusta tarjoaa hyvän mahdollisuuden kehittää yhteistä kieltä ja tavoitteita käytännön kokeiluissa. Visio, eli käsitys alueen kehityksen suunnasta, hahmottuu, kun kokeilujen tuloksia purkaa”, sanoo Aleksi Neuvonen.

Smart Retron testaukset, skenaariot ja opit koottiin Nordic Cities Beyond Digital Disruption -loppuraporttiin. Projektissa syntyi uusi tapa testata erilaisia kehitysideoita jota tulevaisuudessa voidaan hyödyntää kaupungeja ja niiden elinkeinorakennetta uudistettaessa.

Lue lisää: Nordic Cities Beyond Digital Disruption -raportti

Testialustat laajentavat kaupungin kehittäjien piiriä ja keinovalikoimaa sekä rikkovat vanhaa työnjakoa. Kuva Nordic Cities Beyond Digital Disruption -raportista.

Joona Raudaskoski (CC BY-NC-SA 2.0)

Kaupunkien parhaat kokeilut tehdään yhdessä asukkaiden, startupien, viranomaisten ja yritysten kesken.

Kolme syytä, miksi kaupunkien kannattaa kokeilla

Kaupunki voi tehdä näyttöön perustuvia päätöksiä

Kaupunki- ja yhdyskuntarakenteen pitää uudistua. Kaupunkia ei kannata enää rakentaa tehtaan ympärille, eikä kylä markettien ympärille. Kokeilut on uusi tapa kehittää kaupunkeja vastaamaan nykymailman tarpeita. Kokeiluista saadaan nopeasti tietoa siitä, miten suunnitelmat toimivat. Tulosten perusteella voidaan tehdä näyttöön perustuvia päätöksiä.

Kaupunkitila on loistava ympäristö kokeiluille

Kaupunkitila on paras mahdollinen kehitysalusta asumisen, liikkumisen, viihtymisen ja työnteon uusille ratkaisuille. Niitä kannattaa kehittää ihmisten kanssa yhteistyössä kokeillen, ei puhki neuvotteluhuoneessa pienellä porukalla suunnitellen.

Digitalisaatio mullistaa ihmisten tavat lyöttäytyä yhteen

Osallistumisen ja vaikuttamisen tavat muuttuvat. Digitaalisuus on jo muuttanut ihmisten tapoja ja mahdollisuuksia lyöttäytyä yhteen ja muokata ympäristöään. Kaupunki voi luoda parempaa kaupunkitilaa ja vahvistaa sidettä kaupunkilaisiin tukemalla heidän kiinnostusta lähiympäristöä kohtaan. Kokeilut ovat tähän lupaava uusi keino.

Tulevaisuudesta törmäillen nykyhetkeen

**Skeenariot auttavat hahmottamaan vaihtoehtoisia
tulevaisuuksia ja oivaltamaan avautuvia mahdollisuuksia.**

Demos Helsinki (CC BY-NC-SA 2.0)

Naked Approach -skenaarioita tulevaisuuden digitaalisesta yhteiskunnasta kehitettiin asiantuntijatyöpajassa.

Millaista on työ ja arki vuonna 2040, kun joka kolmas ihminen on yli 65-vuotias ja tuotamme ilmastopäästöjä radikaalisti nykyistä vähemmän? Digitalisaatio ei ole erillinen ilmiö, koska internet on tullut osaksi kaikkea ja on kaikkialla. Teinien on vaikea hahmottaa, että joskus oli vaivalloista viestitellä indonesialaisten ikätoverien kanssa.

Ikääntyminen, ilmastonmuutos, niukkenevat luonnonvarat, digitalisaatio ja globalisaatio. Tulevaisuutemme on monien voimakkaiden kehityskulkujen takia toisenlainen kuin tänään. Nopeassa muutoksessa organisaatioiden on vaikea tunnistaa, miten rakentaa strategioita, joilla tulevaisuudesta tulisi omien toiveiden ja toimintaedellytysten mukainen.

Demos Helsinki tarjoaa apuvälineitä tulevaisuuden ja sen synnyttämien tarpeiden oivaltamiseen.

“Rakennamme skenaarioiden avulla yhteistyökumppaneillemme ymmärrystä tulevaisuudesta ja maailman muutoksesta. Skenaariot kuvaavat yhteiskunnan vaihtoehtoisia tulevaisuuksia ja niihin johtavia polkuja”, sanoo Demos Helsingin ennakkointia johtava **Johannes Koponen**.

Skenaariot auttavat niin kaupunkia kuin yrityksiäkin tunnistamaan uusia mahdollisuuksia. Kunta oivaltaa, miten se

voi vahvistaa vanhusten kotona pärjäämistä jakamistaloussuunnitelmien avulla, ja yritys löytää uudet avautuvat markkinat ilmastonmuutoksen hillinnästä.

“Skenaariot luovat systemisen kuvan siitä, miten asiat vaikuttavat toisiinsa. Ikääntymisen ja ilmastonmuutoksen kaltaiset kehityskulut eivät ole heti kytköksissä, vaan tulevat silloin tällöin yhteen avaten uusia mahdollisuuksia”, jatkaa Koponen.

Visioventoista tulevaisuusajattelua

Demos Helsinki toteutti vuonna 2015 kolme suurta skenaariotutkimusta, joissa kaikissa kehitettiin ratkaisuja suuriin yhteiskunnallisiin haasteisiin. Terveys 2050 selvitti, miten terveyserojen ja hoitokulujen kasvu saadaan kuriin. Smart Retrossa kehitettiin keinoja tehdä kaupungeista vähähiilisiä ja vanhoista kaupunginosista eläviä ja resurssiviisaita. Vuonna 2016 jatkuvassa Naked Approachissa etsitään vastauksia siihen, miten tulevaisuuden sensoreita ja dataa täynnä oleva yhteiskunta vahvistaisi kaikkien ihmisten hyvinvointia kasvattamalla samalla luonnonvarojen kulutusta.

Skenaarioita ajatellaan helposti lähinnä varautumisen ja riskien hallinnan välineinä. Forecastingillä, eli nykyhetkestä tulevaisuuteen

suuntautuvalla skenaariotyöllä, päädytään helposti tylsiin ja lineaarisiin lopputuloksiin, sanoo Demos Helsingin ennakoinnista vastaava tutkija Johannes Koponen. Siksi Demos panostaa monipuolisiin skenaariometodeihin, kuten Naked Approachissa käytettyyn backcasting-menetelmään.

“Backcasting on visioveitoista tulevaisuusajattelua”, Koponen kertoo. Ensin rakennetaan kuva toivottavasta tulevaisuudesta, josta palataan nykyhetkeen. Matkalla törmätään luontevasti tilanteisiin, joissa tulevaisuuden muutoksiin johtavia päätöksiä on pakko tehdä.

“Sillä on paljon väliä, mihin asioihin keskitytään esimerkiksi kestävämmän tulevaisuuden suhteen. On eri asia haluta tehdä siistejä härpäkkeitä kuin tuotteita ja palveluilta, joiden taustalla on pyrkimys löytää ratkaisu yhteiskunnalliseen ongelmaan. Kuten ihmisten hyvinvoinnin edistäminen”, Koponen sanoo.

Monipuolisia lähestymistapoja maailman muutokseen

Korkealla lentävät science fiction -visiot hyödyttävät harvaa strategiaa. Demos Helsinki tuottaa skenaarioita, jotka ovat aina joltain osin kokeiltavissa heti käytännössä. Esimerkiksi Smart Retro -projektissa skenaariot oli yhdistetty uusien digitaalisten kaupunkipalveluiden kiihdytysohjelmaan. Skenaarioiden avulla tehtiin ymmärrettävämmäksi sitä, minkälaisen muutosten seurauksena nyt alkuvaiheessa

olevista ratkaisuista voi tulla arkeamme muuttavia ilmiöitä.

Monet organisaatiot puskevat ulos raportteja tiukkaan tahtiin, mutta kiireiset asiantuntijat jaksavat harvoin syventyä niihin kunnolla. PDF-tiedostojen hienot ajatukset eivät juurru osaksi ajattelua.

Demos Helsingin kaikki skenaariot syntyvät yhteiskehittämällä. Esimerkiksi Terveys 2050 -hankkeessa skenaarioiden aineistoa työstettiin työpajasarjassa, jossa oli mukana useampi sata terveysteemojen kanssa eri tavoin työskentelevää ihmistä. Ihmiset tuntevat tulevaisuuskuvat paremmin hyödynnettäväksi, kun niitä on saanut olla itse tekemässä. Samalla tulee yhdessä pohdittua myös vaihtoehtoisten tulevaisuuksien mahdollisuuksia. Toiseksi tai kolmanneksi paras tulevaisuuskuva voi tarjota myös mielenkiintoisia mahdollisuuksia, joita ei ole tullut aikaisemmin kartoitetuksi.

Demos Helsinki on taidokas tuomaan keskusteluihin syötteitä eri alojen perinteisen ajattelun ulkopuolelta. Esimerkiksi Smart Retro -projektissa skenaarioiden aihioita alkoi syntyä silloin, kun vuokrataloyhtiö alkoi neuvotella startupien kanssa vertaiskuljetuspalveluista ja älykonteista.

“Juju on siinä, että suurin muutos ihmisten ajattelussa tapahtuu työpajoissa, kun asioita mietitään yhdessä – siis paljon ennen kuin raporttia on ehditty edes aloittaa”, Koponen sanoo.

Lue lisää: Terveys 2050 - Neljä skenaariota ihmislähtöisestä terveydestä ja valinnanvapaudesta Nordic Cities Beyond Digital Disruption / The Future as Told Through the Garden and the Streets

Terveys 2050 -skenaarioiden tuloksia esitettynä terveyden sosiaaliset määrittäjät -mallin kautta.

Janne Aikio (CC BY-NC-SA 2.0)

Rikkaimmat skenaariot syntyvät usein yhteiskehittämällä.

Terveyden tulevaisuuden suuret menestystarinat liittyvät ennaltaehkäisyyn

Miten ymmärrämme terveyden vuonna 2050? Miten tulevaisuuden palvelujärjestelmät tukevat ihmisten terveyteen liittyviä valintoja? Näitä kysymyksiä pohdittiin 150 asiantuntijan voimin Demos Helsingin johtamassa Terveyden tulevaisuudet -tutkimushankkeessa. Mitä hankkeessa opittiin?

Valinnanvapaudesta

Tavallisen ihmisen näkökulmasta valinnanvapaus on tulevaisuudessa kykyä ymmärtää oman terveyden ylläpitämiseen liittyviä vaihtoehtoja ja niiden merkitystä hyvinvoinnille. Pelkkä tuottajien määrän kasvattaminen ei riitä tuottamaan terveyshyötyyn johtavaa valinnanvapautta. Rinnalle tarvitaan kohdennettua tietoa ja usein henkilökohtaista tukea, jotta valinnanvapauden lisääntymisen hyöty konkretisoituu ihmisille.

Potilaan ja lääkärin suhteen muutoksesta

Terveyden palvelujärjestelmä on ajateltava tulevaisuudessa uusiksi, kun esimerkiksi lääkärin palveluja voidaan viedä teknologian avulla uusiin konteksteihin. Sairasta lasta ei tarvitse enää retuuttaa terveyskeskukseen, vaan lääkäriin diagnoosi voidaan monissa helpoissa tapauksissa hoitaa kotisohvalta. Apu on yhä helpommin saatavilla ja yksilöllisempää, kun ihmisen terveydentilasta saadaan entistä tarkempia dataa esimerkiksi erilaisten antureiden avulla.

Ennaltaehkäisystä

Suurimmat terveyteen liittyvät menestystarinat syntyvät tulevaisuudessa ennaltaehkäisyn piirissä. Ihmisten hyvinvointi paranee, kun yksilöt oppivat ehkäisemään itse elämäntapasairauksia, kuten diabetesta ja ylipainoa. Julkisen terveydenhuollon resurssit ovat yhä sairauksien parantamisessa. Kun koko terveystoimialan painopiste vaihtuu ennaltaehkäisyyn, syntyy uudenlaista liiketoimintaa, jonka parissa toimii jo suuri joukko startupeja.

Faktaa vuodesta 2015

Tilikausi

Demos ry:n tilikausi on kalenterivuosi eli tämä raportti koskee aikaa 1.1.-31.12.2015. Raportti koskee sekä Demos ry:tä että sen tytäryhtiö Demos Effect oy:tä.

Demos Helsinki organisaationa

Organisatorisesti Demos Helsinki koostuu kolmesta hallinnollisesta yksiköstä: Demos ry on koko ryhmän emo, joka tekee ajatushautomotyötä, tutkimusta ja palvelee julkisen ja kolmannen sektorin asiakkaita. Sen tytäryhtiö Demos Effect oy tarjoaa ajatushautomon työhön pohjautuvia konsultatiivisia palveluita yrityksille. Demos ry omistaa yhtiöstä 89,3%. Lisäksi yhtiön omistajina on joukko konsernin työntekijöitä ja neuvonantajia. Demos Effect oy:llä on tytäryhtiö nimeltä Demos Effect ab. Sillä ei ollut liiketoimintaa voden 2015 aikana.

1.10.2015 Demos Effect oy osti Avanto osuuskunnan, jonka liiketoiminta siirtyi Demos Effect oy:lle ja Demos ry:lle asiakkaiden mukaan jaoteltuna. Avanto osuuskunnan työntekijät siirtyivät vanhoina työntekijöinä siten, että Mirja Hämäläinen ja Mikael Sokero olivat loppuvuoden Demos ry:n työntekijöitä ja Antti Tarvainen ja Johannes Nuutinen Demos Effect oy:n työntekijöitä. Kaupan osana Demokseen siirtyivät oikeudet lukiolaisten Safari-leirien järjestämisestä.

Ihmiset

Demos ry:n hallitus 11.5.2015 asti

Aleksi Aaltonen, puheenjohtaja
Maria Ritola, varapuheenjohtaja
Juha Leppänen, sihteeri
Matias Möttölä
Elina Seikku

Demos ry:n hallitus 11.5.2015 alkaen

Aleksi Aaltonen, puheenjohtaja
Juha Leppänen, varapuheenjohtaja
Satu Korhonen, sihteeri
Tuomo Pentikäinen
Elina Seikku
Tuija Talvitie

Demos Effect oy:n hallitus

Aleksi Neuvonen, puheenjohtaja
Tuuli Kaskinen, sihteeri (15.7.2015 alkaen)
Juha Leppänen (15.7.2015 asti)
Torsti Tenhunen
Matti Hautsalo (26.10.2015 alkaen)

Associate-ryhmä

Antti Hautamäki, senior associate, professori emeritus
Juha Huuskonen, kuraattori, Helsinki International Artist Programme
Airi Lampinen, post doctoral researcher, Mobile life Center, Kungliga Tekniska Högskolan, Tukholma
Seungho Lee, tohtoriopiskelija, tutkija, Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu
Juha Mikkonen, tohtoriopiskelija, Vanier Scholar, Yorkin yliopisto, Kanada

Demos ry:n työntekijät

Aaltonen Aleks
Annala Mikko
Hautamäki Antti
Herlin Iiris
Jousilahti Julia
Kaskinen Tuuli
Koponen Johannes
Korhonen Satu
Kuittinen Outi
Lahtinen Veikka
Lee Seung-ho
Lemström Anna
Leppänen Juha
Liukkonen Johanna
Lähteenoja Satu
Mikkonen Johannes
Mokka Roope
Neuvonen Aleks
Parkkinen Maari
Piirainen Antti-Juhani
Rantanen Katariina
Ritola Maria
Ronkainen Sarah
Sipari Petra
Sokero Mikael
Välimäki Heidi

Demos Helsingin johtoryhmään kuuluivat vuonna 2015 Tuuli Kaskinen, Outi Kuittinen ja Aleks Neuvonen.

Demos Effect oy:n työntekijät

Alanne Annamari
Frilander Oona
Helaniemi Katariina
Kaskinen Tuuli
Lampinen Johanna
Leppänen Juha
Lätti Risto
Mokka Roope
Nuutinen Johannes
Saarikoski Eevi
Tarvainen Antti

Korkeakouluharjoittelijat

Anttila Johannes
Hallman Oula
Helaniemi Katariina
Herlin Iiris
Hetemäki Anna-Leena
Lagus Iiris
Lee Fang-yi
Laivo Soila
Lemmström Anna
Lähdeniemi Miika
Lätti Risto
Mäkelä Siiri
Noponen Erika
Ovaska Jukka-Pekka
Pinomaa Melina
Pouttu Lotta-Sofia
Päiväniemi Okko
Saarikoski Eevi
Suikkanen Henrik
Tarkkonen Elina
Vargas Maritere
Vesänen Verna
Välimäki Heidi
Värre Ulla

Sivillipalveluksessa

Mattila Kalle
Piirainen Antti-Juhani

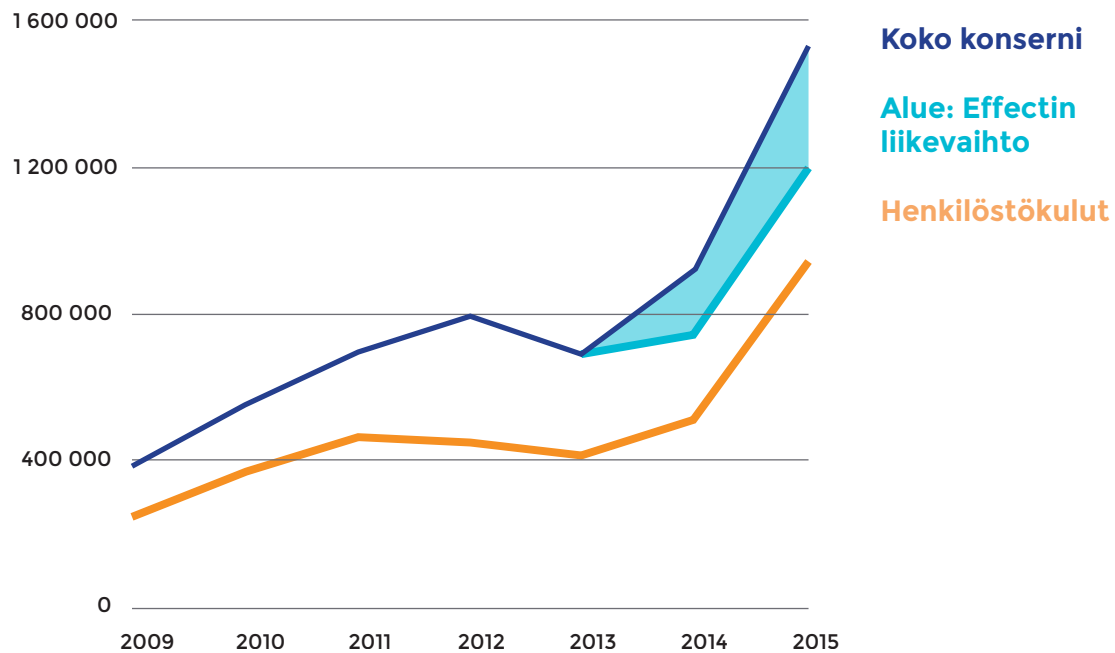
Työelämään tutustumassa

Hirvenoja Venla

Avainluvut

Vuonna 2015 Demos ry:n tilikauden varsinaisen toiminnan tuotot olivat 1 231 203 € ja Demos Effect oy:n liikevaihto 330 128 €. Organisaatioiden yhteenlaskettu tuotto kasvoi noin 600 000 €:lla edelliseen tilikauteen verrattuna. Tilikauden henkilöstökulut olivat organisaatioissa yhteensä 951 301 €

Liikevaihdon ja henkilöstökulujen kehitys 2009–2015

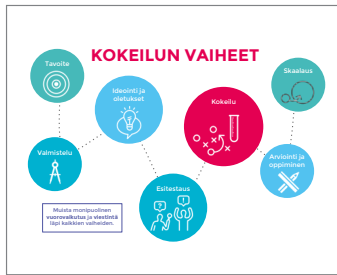

Hallinnosta

Demos ry:n hallitus kokoontui kalenterivuoden aikana yhdeksän kertaa.
Demos Effect oy:n hallitus kokoontui kalenterivuoden aikana 13 kertaa.
Taloushallintoa ja kirjanpitoa hoiti Marika Lohi Osuuskunta Eko-osuusrahasta.
Tilintarkastuksesta vastasi Risto Ekholm BDO Oy:stä.
Toimitila sijaitsi Helsingin Töölössä osoitteessa Töölönkatu 11.
Internetissä www.demoshelsinki.fi nettisivuston kävijämäärä kasvoi merkittävästi.
Demos ry on jäsen Otavan Opiston osuuskunnassa.

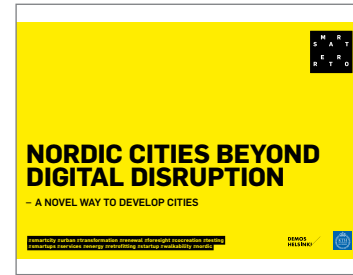
Julkaisut

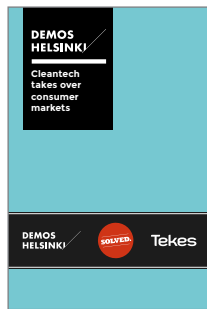
Liikennekokeilijan opas
<http://www.demoshelsinki.fi/julkaisut/liikennekokeilijan-opas/>

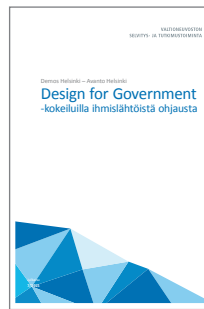
The Future as Told Through the Garden and the Streets
<http://www.demoshelsinki.fi/julkaisut/tulevaisuusskenaario-hyperkonnektoituneesta-yhteiskunnasta/>

Nordic Cities Beyond Digital Disruption
<http://www.demoshelsinki.fi/julkaisut/pohjoismaiset-kaupungit-digitaalisen-vallankumouksen-jalkeen/>

Cleantech takes over consumer markets
<http://www.demoshelsinki.fi/julkaisut/cleantech-valtaakuluttajamarkkinat/>

Design for government -kokeiluilla ihmislähtöistä ohjausta
<http://www.demoshelsinki.fi/julkaisut/design-for-government-kokeiluilla-ihmislahtoista-ohjausta/>

Terveys 2050 - Neljä skenaariota ihmislähtöisestä terveydestä ja valinnanvapaudesta
<http://www.demoshelsinki.fi/julkaisut/terveys-2050-nelja-skenaariota-ihmislahtoista-terveydesta-ja-valinnanvapaudesta/>

Ikuinen myötätuuli - sähköpolkupyörien tulevaisuus Suomessa
<http://www.demoshelsinki.fi/julkaisut/ikuinen-myotatuuli-sahkopolkupyorien-tulevaisuus-suomessa/>

Sähköavusteisten polkupyörien tiekartta
<http://www.demoshelsinki.fi/julkaisut/sahkoavusteisten-polkupyorien-tiekartta/>

Terveyden tasa-arvon tulevaisuus
<http://www.demoshelsinki.fi/julkaisut/terveyden-tasa-arvon-tulevaisuus/>

Demoksen tutkimustoiminta

Demos Helsinki toteutti vuoden 2015 aikana neljää merkittävää tutkimushanketta julkisella tutkimusrahoituksella.

VALVA - Terveyden tulevaisuudet -tutkimushanke käsitteli terveyden valinnanvapautta ja terveyden tulevaisuutta. Tutkimuksen fokus oli ihmisten terveyteen liittyvissä valinnoissa ja käyttäytymisessä. Tutkimuskokonaisuus tuotti tietoa myös valinnanvapauteen liittyvän lainsäädännön kehittämisestä, markkinavaikutuksista ja kuntien, järjestöjen ja yritysten valmiuksista edistää terveyttä ja terveyden tasaarvoa. Vuonna 2015 julkaistiin Terveys 2050 -skenaarioraportti. Kumppaneina hankkeessa olivat Novartis, LähiTapiola, Kansaneläkelaitos, Helsingin diakonissalaitos, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry, Validia Asuminen Oy, Oulun kaupunki, Etelä-Karjalan Sosiaali- ja Terveyspiiri Eksote, Jyväskylän kaupunki, Kainuun sote kuntayhtymä ja Sosiaalialan työnantajat ry. Kaksivuotisen tutkimuksen rahoittavat Tekes sekä kumppanit.

Smart Retro oli kunnianhimoinen kolmen kaupungin projekti Lahdessa, Tukholmassa ja Oslossa. Hankkeen tavoitteena oli rakentaa puuttuva kytkös kestävästä rakennetun ympäristön ja kestävien urbaanien palveluiden välille. Vuoden 2015 aikana hankkeessa julkaistiin Nordic Cities Beyond Digital Disruption -raportti, järjestettiin työpaja Oslossa, toteutettiin 15 startupin ja kumppaneiden yhteinen innovaatioleiri Tukholmassa sekä toteutettiin 15 erilaista kokeilua uusista kaupunkipalveluista Lahdessa ja Tukholmassa. Hankkeen konsortioon kuuluvat Lahden kaupunki, Stockholmshem, Stockholm Business Region Development, Community of Oslo Futurebuilt, KTH Royal Institute of Technology, Oslo National Academy of the Arts, Kesko Oyj, K-citymarket Paavola, YIT Oyj, Grandlund Oy, Citycon Oyj ja Aspelin Ramm Infill. Hanketta rahoittavat Nordic Innovation Fund Nordic Built programme sekä yhteistyökumppanit.

Design for Government -hankkeen tavoitteena oli selvittää, miten käyttäytymistieteellistä lähestymistapaa, kokeilukulttuuria ja näyttöpohjaista ohjausta voitaisiin hyödyntää suomalaisessa hallinnossa. Kesäkuussa 2015 julkaistu hankkeen loppuraportti esitteli mallin suomalaisen valtionhallinnon kokeilutoiminnalle. Hankkeen rahoittaa Valtioneuvoston kanslia ja se toteutetaan yhteistyössä Avanto Helsingin ja Aalto-yliopiston kanssa.

Naked Approach on merkittävä strateginen avaus, jossa etsitään ja kehitetään ihmislähtöisten digitaalisten palveluiden paradigmaa pohjoismaisesta näkökulmasta. Tekesin rahoittamassa tutkimushankkeessa on mukana joukko huippuluokan teknologiaa kehittäviä tutkimusryhmiä VTT:ltä, Aalto-yliopistosta, Lapin yliopistosta, Oulun yliopistosta ja Tampereen teknillisestä yliopistosta. Vuonna 2015 Demos Helsinki rakensi vision pohjoismaisen yhteiskunnan arvomaailmalle pohjautuvasta hyperkytkeytyneestä tulevaisuuden yhteiskunnasta sekä kokosi selvitystä uusista liiketoimintamalleista ja -ekosysteemeistä.

Näiden tutkimushankkeiden lisäksi Demos ry:ssä tehtiin vuonna 2015 tutkimusta, kokeiluja ja kehittämistyötä muun muassa seuraavissa hankkeissa:

Peloton Club kehittää resurssiviisaita startupeja. Clubia rahoittivat Climate KIC, Maj ja Tor Nesslingin säätiö, Liikenne- ja viestintäministeriö ja Stora Enso.

Peloton Espoossa kehitettiin kestäviä elämäntapoja portinvartijoiden avulla yhteistyössä Espoon kaupungin kanssa.

Peloton kirja kokoaa Demos Helsingin Peloton-toiminnan parhaat esimerkit yksiin kansiin. Kirjoittamista rahoittaa Wihurin säätiö.

Climate Launchpad on Euroopan laajuinen innovaatiokilpailu, jossa vähähiilisiä ratkaisuja kehittävät startupit kilpailivat. Demos Helsinki järjesti kilpailun Suomen osion, johon haki enemmän yrityksiä kuin missään muussa maassa. Hankkeen rahoittivat Climate KIC sekä Maj ja Tor Nesslingin säätiö.

Sähköpolkupyöräselvityksessä koottiin ja julkaistiin Ikuinen myötätuuli - sähköpolkupyörien tulevaisuus ja Sähköavusteisten polkupyörien tiekarttaaineistot. Hankkeen kumppaneina olivat Liikennevirasto ja Sito oy.

Consumer Cleantech oli selvityshanke, jossa koottiin raportti kuluttaja-cleantechin markkinoiden kehityksestä ja ehdotus alan suomalaisen ekosysteemin kehittämiseksi. Hankkeen tilaajana toimi Tekes ja se toteutettiin yhteistyössä Solved The Cleantech Companyn kanssa.

Vähähiilisen ja resurssiviisaan Suomen portinvartijat oli kartoitus toimijoista, joiden teoilla suomalaisen yhteiskunnan resurssien kulutusta ja kasvihuonekaasupäästöjä saataisiin vähennettyä. Hankkeen tilasi Sitra.

Nordic Built Cities Challenge on pohjoismaainen uudenlaisen kaupunkikehittämisen kilpailu. Demos Helsinki fasilitoi kilpailun matchmaking -prosessia yhdessä tanskalaisen UCommunicaten kanssa. Hankkeen tilaajana oli Nordic Innovation.

Flow Talks oli Flow Festivalin yhteydessä järjestetty yhteiskehittämistapahtuma, jossa synnytettiin älykkään urbaanin elämän tulevaisuuden ratkaisuja. Tapahtuma toteutettiin yhteistyössä Flow Festivalin, Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluviraston, Forum Virium Helsingin, Fira oy:n ja Y-säätiön kanssa.

Globaali kaupungistumisen megatrendi oli selvityshanke, joka toteutettiin Kirkon ulkomaanavun strategiatyön tueksi.

Smart&Clean on Sitran ja pääkaupunkiseudun kuntien aloite, jossa kehitetään Helsingin metropolialueesta vähähiilisen talouden edelläkävijää. Demos Helsinki fasilitoi prosessin työpajoja.

Helsinki Challenge on Helsingin yliopiston tiedekilpailu, jossa Demos Helsinki suunnitteli ja fasilitoi Helsingin yliopiston kanssa 20 tiimin kiihdytysohjelman.

TanzICT oli Suomen ja Tansanian valtioiden yhteinen innovaatio-ohjelma. Demos Helsinki toteutti sarjan ennakkointikoulutuksia Tansanian tiede- ja teknologiapolitiikkaa kehittävän Costechin kanssa.

Helsingin yliopiston strategiaa uudistettiin vuonna 2015. Demos Helsinki toteutti prosessin tueksi ennakkointiprosessin ja oli suunnittelemassa ja toteuttamassa yliopistolaisten strategiatyöpajoja.

Demokratia.fi on suomalaisen valtionhallinnon osallistumisportaali, jonka uudistamisen konseptointia Demos Helsinki oli toteuttamassa. Tilajana toimi oikeusministeriö.

Y-lab oli kehitysprojekti, jonka tuloksena syntyi urbaanin kohtuuhintaisen asumisen konsepti vuokra-asumista tarjoavalle Y-säätiölle.

Pasila Challenge oli yhteiskehittämisprosessi, jossa YLE rakensi kumppaniekosysteemiä Pasilan toimitilojensa ympärille.

Vaikuttavuuskiihdyttämö on hyvinvointialan startup-yrityksille suunnattu kiihdytysohjelma, jota Demos Helsinki toteutti yhdessä Sitran kanssa.

LIKSA eli Liikennekokeilujen sparraus oli Demos Helsingin liikenne- ja viestintäministeriölle (LVM) tekemä hanke, jolla tähdättiin suomalaisten liikennekokeilujen vaikuttavuuden sekä kokeilevan toimintatavan lisäämiseen ministeriön sisällä.

Kokeilurahoituksen toteutusvaihtoehdot (KORVA) on selvityshanke, jossa Demos Helsinki kehittää Suomen ympäristökeskuksen kanssa mallia kokeiluhankkeiden rahoitukselle. Tilajana toimii valtioneuvoston kanslia.

Valmistavan opetuksen inklusiivinen malli on Helsingin kaupungin opetusvirastolle tehtävä selvitys maahanmuuttajaoppilaille tarjottavan valmistavan opetuksen kokemuksista ja inklusiivisen mallin toimeenpanon edellytyksistä.

DEMOS HELSINKI

10

#DemosHelsinki10

#yhdessä
#together

#edistys
#progress

#eteenpäin
#forward

Kuvia Jussi Väilpirtti

The Future as Told through The Garden and The Streets -skenaarioraportti julkistettiin Slushissa 2015.

**#
FORWARD
FOREVER
BACKWARDS
NEVER**

#FFBN

**Demos Helsingin
vuosikertomus**

2015

**DEMOS
HELSINKI**